

забезпечити його масовість, використовувати футбол, як засіб ефективної реабілітації здоров'я інвалідів, організовувати і проводити спортивну підготовку футболістів-інвалідів на оптимальному методичному і науковому рівні для досягнення високих спортивних результатів [5].

Література:

1. Григоренко В. Г., Глоба А. П. *Организация спортивно – масової роботи с лицами имеющими нарушения функций спинного мозга: Методические рекомендації.* – М.: Советский спорт, 1991. – 78 с.
2. Карпінська Т., Хотінова О. *Спортивна медицина* – Л.: ЛДДФК 2004, - 77 с.
3. Мухін В. М. *Фізична реабілітація.* – К.: Олімпійська література, 2000. – 424 с.
4. Строкатов В. В. *Значення занять спортом для інвалідів // Роль фізичної культури в здоровому способі життя: Матеріали III Всеукраїнської науково – практичної конференції.* – Л.: ЛДМУ, 1997 – С. 101-103.
5. Строкатов В. В., Бріскін Ю. А. *Задачі занять спортом з інвалідами, що мають пошкодження опорно-рухового апарату // Актуальні проблеми розвитку фізичної культури і спорту у ВНЗ України. Всеукраїнська науково-методична конференція.* – Л.: 1998.- С. 133-134.

ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ В ОНКОЛОГІЇ: ДИНАМІКА ДЕЯКИХ ПОКАЗНИКІВ ЯКОСТІ ЖИТТЯ ПІСЛЯ ЛОБЕКТОМІЇ З ПРИВОДУ РАКУ ЛЕГЕНЬ

КАТЕРИНА ТИМУК-СКОРОПАД, ОЛЬГА РЯБУХА
Львівський державний інститут фізичної культури

Актуальність. Збільшення кількості онкологічних хворих в Україні вимагає постійного покращення існуючих схем лікування і розробки сучасних методів фізичного, функціонального, психічного та соціально-трудоного відновлення даного контингенту хворих (Федоренко З. П. та співавт., 1997; Іонова Т. І., Новик А. А., Сухонос Ю. А., 2000; Щербань М., 2004). Окрім того, залишаються актуальними дослідження, присвячені вивченню впливу фізичної реабілітації на якість життя пацієнтів, хворих на рак (Смикодуб О. І., Радзівська Л. В., 2001; Лехан В. М. зі співавт., 2004; Gregory H. Frazer et. al., 1998).

Мета. Вивчити вплив фізичної реабілітації на динаміку деяких показників якості життя пацієнтів після лобектомії з приводу раку легень.

Завдання дослідження:

1. Дослідити самопочуття та психоемоційний стан хворих на рак легень в передопераційному періоді.

2. З'ясувати вплив фізичної реабілітації на самопочуття та психоемоційний стан пацієнтів, хворих на рак легень, після оперативного втручання (лобектомія).

Організація дослідження. Дослідження проводилися на базі торакального відділення Львівського обласного регіонального онкологічного лікувально-діагностичного центру. Якість життя (ЯЖ) пацієнтів, хворих на рак легень, оцінювалась з використанням розробленої нами анкети, яка базується на опитувачах EORTC QLQ-C30, SF-36 (J. Ware зі співавт., 2005) та методичних рекомендаціях оцінки відновлення працездатності хворих на рак легень НДІ онкології ім. А. А. Петрова, 1990). Анкетування проводилось при поступленні хворого в стаціонар та перед його випискою з центру.

Нами було сформовано 2 групи – експериментальну (ЕГ) та порівняльну (ПГ) (по 9 осіб у кожній). Середній вік пацієнтів становив $58,2 \pm 3,06$ роки. Всього обстежено 18 чоловіків після лобектомії з приводу раку легень

Фізичну реабілітацію в ЕГ проводили за методикою описаною у наших попередніх публікаціях (К. А. Тимрук-Скоропад, 2004, 2005). Післяопераційне відновлення пацієнтів ПГ відбувалось за загальноприйнятою схемою.

Результати дослідження. Фонові показники самопочуття та психоемоційного тла пацієнтів групи Е становили $15,7 \pm 2,8$ і $15,4 \pm 1,5$ бали відповідно. Основною скаргою стосовно самопочуття у обстежуваних групи ЕГ, була наявність періодичного кашлю - 66,6% хворих. Труднощі з відкашлюванням або наявність сухого кашлю відзначали 33,3%, порушення серцевої діяльності у вигляді сильного серцебиття – 66,6%, загальну слабкість відмічали 44,4% обстежених ЕГ.

Аналіз психоемоційного тла показав наявність у більшості пацієнтів групи ЕГ відчуття тривоги та періодичного зниження настрою; на зниження апетиту скаржилось 33,3%. Практично всі хворі даної групи, відповідаючи на запитання «Як Ви оцінюєте стан свого здоров'я?», обрали варіант «Хворий». У 44,4% відповідей, пацієнти оцінювали свої шанси на одужання, як 50:50%; 55,5% опитаних групи ЕГ вважали своє захворювання виліковним.

Загальна сума балів розділу «Самопочуття» обстежуваних ЕГ перед випискою зі стаціонару була достовірно більша у порівнянні з передопераційним обстеженням ($17,0 \pm 1,0$ проти $15,7 \pm 2,8$ бали; $p < 0,05$). Поряд з цим, аналіз кінцевих даних самопочуття в групі Е показав незначне збільшення кількості скарг на періодичні болі у грудній клітці та наявність, переважно періодичного кашлю, що обумовлено оперативним втручанням.

Збільшення середнього балу розділу анкети «Психоемоційне тло» у обстежуваних групи ЕГ після операції ($18,8 \pm 4,1$ проти $15,4 \pm 1,5$ бали; $p < 0,05$) відбулося за рахунок зменшення відчуття тривоги та покращення настрою. Стан власного здоров'я у 33,3% відповідей оцінено як «здоровий», що на 22,2% більше, ніж у передопераційному опитуванні. Окрім того, у порівнянні з фоновим анкетуванням 22,2% опитуваних групи ЕГ змінили думку щодо виліковності свого захворювання і виявили впевненість у позитивному завершенні лікування; 55,5% опитаних вважали себе щасливим, що на 22,2%

більше у порівнянні з фоновим обстеженням.

Середня кількість набраних балів розділу «Самопочуття» та «Психоемоційного тла» у фоновому обстеженні пацієнтів групи ПГ становила $15,8 \pm 1,13$ та $14,5 \pm 1,6$ відповідно, що суттєво не відрізняється від аналогічних даних в групі ЕГ. Водночас, підсумковий загальний бал розділу «Самопочуття» у досліджуваних групи ПГ був достовірно меншим за фоновий показник і становив $14,6 \pm 2,1$ ($p < 0,05$). Зокрема, кількість скарг на частий і періодичний кашель та запаморочення збільшилась відповідно на 22,2% та 55,5% у порівнянні з передопераційним періодом; на задишку скаржились 66,6% опитаних. Загальна кількість набраних балів за розділ «Психоемоційне тло» обстежених групи ПГ становила $16,2 \pm 1,3$, що достовірно більше у порівнянні з фоновим обстеженням ($p < 0,05$). Таким чином, рівень самопочуття та психоемоційного тла у пацієнтів, які не проходили курс фізичної реабілітації, були нижчими, ніж у пацієнтів, які його проходили.

Висновки:

1. Самопочуття та психоемоційне тло у хворих на рак легень знижені, що обумовлене впливом захворювання на фізичний і функціональний стан пацієнта та психічними переживаннями щодо подальшого прогнозу захворювання.
2. Фізична реабілітація позитивно впливає на самопочуття та покращує психоемоційне тло хворих, прооперованих з приводу раку легень.

ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ОСІБ З МІОГЕННИМИ КОНТРАКТУРАМИ ПІСЛЯ ПЕРЕЛОМУ КІСТОК ГОМІЛКИ

ОКСАНА ГОРЕЦЬКА

Львівський державний інститут фізичної культури

Актуальність. Щорічно в Україні ушкодження опорно-рухового апарату отримують близько 5000 чоловік серед них 15% складають переломи кісток гомілки (Г. С. Юнашев, К. А. Епифанов., 1983; А. А. Корж зі співавт., 1995).

Основним методом лікування переломів кісток гомілки є накладання гіпсової пов'язки, що у значній кількості випадків призводить до появи функціональних і морфологічних змін в м'язах та розвитку контрактур іммобілізованих суглобів (А. А. Корж зі співавт., 1995).

Одним із основних засобів відновлення функціональної можливості постіммобілізованої кінцівки після перелому кісток гомілки є фізична реабілітація. Поряд з цим, аналіз існуючих методик фізичної реабілітації, врахування основних принципів та сучасних досягнень фізичної реабілітації, дасть змогу покращити реабілітаційний процес осіб з міогенними контрактурами після перелому кісток гомілки.

Мета дослідження: узагальнити дані науково-методичної літератури з